

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel.: 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://ukmin.lrv.lt>.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2018-06-01 Nr. (37.2-35)3-2229

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Teikiame patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimo Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), kurio tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 2017 m. balandžio 25 d. valstybinio audito ataskaitoje Nr. VA-2017-P-20-3-10 „Valstybės valdomų įmonių grąža valstybei“ (toliau – Valstybinio audito ataskaita) pateikto Rekomendacijų įgyvendinimo plano 1, 2 ir 7 rekomendacijas ir įsigaliojusio Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatymo nuostatas.

Nutarimo projektas svarstytas 2018 m. kovo 20 d. tarpinstituciniame pasitarime ir darbo tvarka suderintas bei patikslintas pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – Teisės grupė) 2018 m. kovo 14 d. išvadoje Nr. NV-666 (toliau – Išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Papildomai teikiame paaiškinimus dėl Išvados 1, 6, 8, 12, 16, 17 ir 23 pastabų.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikto Rekomendacijų įgyvendinimo plano 1 rekomendacijos – nustatyti valstybės tikslus ir numatyti jų poreikį, apimtis, atlikimo terminus (toliau – 1 rekomendacija) – įgyvendinimas

Atsižvelgdami į Išvados 1 pastabą, paaiškiname, kad įgyvendindami 1 rekomendaciją, taip pat siekdami didesnio valstybės valdomų įmonių (toliau – VVI) veiklos skaidrumo, efektyvumo ir aiškumo, kokių tikslų valstybė dalyvauja atitinkamoje VVI, Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 665 „Dėl Valstybės turtinių ir neturtinių teisių įgyvendinimo valstybės valdomose įmonėse tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas), siūlome nustatyti, kad valstybė, dalyvaudama VVI valdyme, siekia verslo vertės augimo, dividendų ar pelno įmokos pajamingumo, nacionalinio saugumo interesų užtikrinimo, strateginių projektų įgyvendinimo

ar kitų tikslų, kuriuos nustato teisės aktai. Šie tikslai suformuluoti vadovaujantis galiojančiomis Aprašo 12 punkto nuostatomis. Taip pat pažymime, kad specialūs įstatymai savarankiškai nustato valstybės tikslus, kurių siekimas pasireiškia per VVĮ valdymą ar dalyvavimą jos veikloje (Nutarimo projekto 2.2 papunktis).

Siūlome, kad valstybės siekiamų tikslų VVĮ poreikis ir apimtis būtų nurodomas valstybei atstovaujančios institucijos rengiamame ir pateikiamame valstybės valdomai įmonei rašte dėl valstybės siekiamų tikslų VVĮ ir keliamų lūkesčių VVĮ (toliau – Raštas). Raštas būtų rengiamas ne rečiau kaip kas 4 metus. Kartu Rašte būtų identifikuojami ir valstybės VVĮ keliami lūkesčiai: įvardijama VVĮ pagrindinė ir kita veikla, veiklos prioritetai, esminiai veiklos vertinimo rodikliai, atskaitomybės poreikiai, vystomi valstybei svarbūs ekonominiais projektais ir kt. Taip pat Lietuvos Respublikos ūkio ministerijai (toliau – Ūkio ministerija) būtų suteikiami įgaliojimai patvirtinti Rašto rengimo rekomendacijas.

Atsižvelgdami į Išvados 23 pastabą, pažymime, kad šį ketvirtį Ūkio ministerija planuoja rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimo Nr. 1052 „Dėl Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo užtikrinimo gairių aprašo patvirtinimo“ pakeitimus, susijusius su nustatytais reikalavimais viešinti, atskleisti ar tinkamai pateikti tam tikrą informaciją apie VVĮ.

Pateikdami paaiškinimus dėl Išvados 6 pastabos pažymime, kad, papildydami Aprašą 12⁵ punktu (Nutarimo projekto 2.7 papunktis), siūlome nustatyti, kad, prieš pateikdama Raštą VVĮ, valstybei atstovaujanti institucija kreiptųsi į viešąją įstaigą „Stebėsenos ir prognozių agentūra“ (toliau – VšĮ SIPA) dėl išvados Rašte išdėstytais klausimais, kurią valstybei atstovaujanti institucija turėtų įvertinti tikslindama Raštą. VšĮ SIPA nustatoma pareiga rengti išvadą dėl Rašto atitinka Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Disponavimo įstatymas) 23 straipsnio 3 dalies 3–4 punktuose nurodytas VšĮ SIPA funkcijas, t. y. VšĮ SIPA konsultuoja ir teikia metodinę pagalbą valstybei atstovaujančioms institucijoms dėl VVĮ veiksmingo valdymo, ilgalaikių ir trumpalaikių tikslų ir pasiektų konkrečių rodiklių įgyvendinimo rezultatų klausimais ir teikia rekomendacijas, kaip gerinti šiuos rodiklius.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikto Rekomendacijų įgyvendinimo plano 2 rekomendacijos – nustatyti kriterijus, kuriais kiekviena valstybės valdoma įmonė (toliau – VVĮ) būtų skaidriai ir objektyviai priskiriama atitinkamai grupei (1A, 1B ir 2) pagal valstybės siekiamus tikslus (toliau – 2 rekomendacija) – įgyvendinimas

Įgyvendindami 2 rekomendaciją Nutarimo projekte siūlome nenustatyti kriterijų, kuriais VVĮ būtų priskiriamos atitinkamai grupei (1A, 1B ir 2), tačiau apskritai atsisakyti VVĮ skirstymo į grupes. Valstybinio audito ataskaitoje (51 psl.) nurodoma, kad: „Atkreiptinas dėmesys, kad jei ir 2 grupei būtų skaičiuojama siektina nuosavo kapitalo kaina visų įmonių komercinei veiklos daliai, tai VVĮ

skirstymas į grupes netektų didelės prasmės ir tai būtų sveikintina iniciatyva, nes grupės iš principo yra svarbios tik nustatant gražos reikalavimus įmonėms“. Tuo vadovaudamiesi Nutarimo projekte siūlome, kad VVĮ siektina metinė nuosavo kapitalo kaina (toliau – kapitalo kaina) būtų skaičiuojama nuo VVĮ vykdomos ūkinės komercinės veiklos (Nutarimo projekto 2.15 papunktis) ir, kaip minėta, atsisakyta VVĮ skirstymo į grupes.

Atsisakydami skirstymo į grupes, siūlome Apraše nurodyti, kad VVĮ, valstybės valdomų bendrovių dukterinių bendrovių ir paskesnių eilių dukterinių bendrovių ir valstybei atstovaujančių institucijų sąrašas (toliau – Sąrašas), šiuo metu išdėstytas Aprašo 1 priede, būtų skelbiamas VŠĮ SIPA interneto svetainėje (Nutarimo projekto 2.12 papunktis). Toks Sąrašo pateikimo būdas priimtinesnis vartotojui, kadangi Sąrašas gali būti operatyviai atnaujinamas pagal faktinę situaciją, nekeičiant Aprašo 1 priedo. Aprašo 13¹ punkte (Nutarimo projekto 2.12 papunktis) nurodome Sąrašo atnaujinimo tvarką. Įvertinę Išvados 8 pastabą paaiškiname, kad, vadovaudamasi Disponavimo įstatymo 23 straipsnio 3 dalies 2 punktu VŠĮ SIPA kiekvienais metais rengia ir viešai skelbia savo interneto svetainėje apibendrinamąsias metines ir tarpines valstybės valdomų įmonių veiklos ataskaitas. Šiose ataskaitose pateikiamas ir Sąrašas.

Valstybinio audito ataskaitoje pateikto Rekomendacijų įgyvendinimo plano 7 rekomendacijos – nustatyti kiekvienai VVĮ kapitalo kainą, kai naudojamas kapitalo aktyvų įkainojimo modelis (toliau – CAPM), papildomai atliekant ekspertinį vertinimą (toliau – 7 rekomendacija) – įgyvendinimas

Valstybinio audito ataskaitoje nurodoma, kad skaičiuojant kapitalo kainą pagal CAPM visapusiškai neįvertinama VVĮ situacija, strategijoje nustatyti tikslai, specifinė veikla ir kt. Todėl, įgyvendindami 7 rekomendaciją ir atsižvelgdami į Išvados 12 pastabą, pažymime, kad vadovaudamasi Disponavimo įstatymo 23 straipsnio 2 dalimi, nustatančia, jog VŠĮ SIPA vykdo su VVĮ valdymo politikos įgyvendinimu susijusias funkcijas, siūlome papildyti Aprašą 16^{1.3} papunkčiu, numatančiu, kad likus ne mažiau kaip 6 mėnesiams iki laikotarpio, kuriam nustatoma nauja VVĮ kapitalo kaina ir valstybės įmonės Valstybinių miškų urėdijos siektinas vidutinis metinis konsoliduoto grynojo pelno rodiklis, VŠĮ SIPA teikia Ūkio ministerijai apskaičiuotas VVĮ kapitalo kainas naujam 3 metų laikotarpiui pagal Aprašo 3 priedą bei atsižvelgiant į VVĮ individualų vertinimą (Nutarimo projekto 2.16 papunktis). Taip Ūkio ministerijai būtų pateikta apskaičiuota kapitalo kaina pagal CAPM ir VŠĮ SIPA rekomendacijas, kuriose būtų įvertintos papildomos rizikos konkrečios VVĮ atžvilgiu.

Pastabos, nesusijusios su Valstybinio audito ataskaitoje pateikto Rekomendacijų įgyvendinimo plano rekomendacijų įgyvendinimu

Aprašo 72 punkte (Nutarimo projekto 2.26 papunktis) nustatoma, kad valdybos nario ar stebėtojų tarybos nario atlygis neturi kintamosios dalies. Todėl atsižvelgdami į Išvados 16 pastabą siūlome pripažinti netekusiu galios Aprašo 29.3 papunktį, kuris nustato, kad nepasiekus valstybės valdomos įmonės tikslų ar juos pasiekus tik iš dalies valstybės valdomos bendrovės valdybos nariams būtų nemokama atlygio kintamoji dalis arba ji būtų proporcingai mažinama, jeigu ją mokėti numatyta su valdybos nariais sudarytose sutartyse ar atitinkamuose valstybės valdomos bendrovės organo sprendimuose.

Atsižvelgdami į Išvados 17 pastabą, Aprašo 31.1 papunktyje (Nutarimo projekto 2.22 papunktis) siūlome nustatyti, kad VVI, kurios pagal Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymą priskiriamos viešojo intereso įmonėms, įstatuose būtų nustatytas kolegialių organų sudarymas ir būtų sudaromi šie kolegialūs organai. Nuostata atitinkamai suderinta su Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 10 straipsnio 1 dalimi. Taip pat pažymime, kad šiose VVI siūlomas kolegialių organų sudarymas, leistų užtikrinti skaidrų ir efektyvų VVI valdymo procesą.

Priėmus Nutarimų projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Atsižvelgiant į Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 36 punktą, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo pažyma nerengiama.

Nutarimo projektą ir susijusią medžiagą parengė Ūkio ministerijos Įmonių teisės ir verslo aplinkos gerinimo departamento (direktorė Milda Kaupelienė, tel. 8 706 64 747, el. p. milda.kaupeliene@ukmin.lt) Valstybės valdomų įmonių politikos skyriaus (vedėja Laurentina Garbauskienė, tel. 8 706 64 879, el. p. laurentina.garbauskiene@ukmin.lt) vyriausiasis specialistas Vaidotas Rudokas (tel. 8 706 64 742, el. p. vaidotas.rudokas@ukmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 6 lapai.

Ūkio ministras

Virginijus Sinkevičius

Dokumentų valdymo ir asmenų
aptarnavimo skyriaus redaktorė

Sinaitė Siniauskaitė-Petkevičienė
2018-05-25

Vaidotas Rudokas, tel. 8 706 64 742, el. p. vaidotas.rudokas@ukmin.lt

Ūkio viceministras

Marius Skuodis
2018-05-31

2018-05-31